

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน

Success Factors Of Community Enterprises

สุภาพร ลอยวัฒน์กุล อรรวรรณ กมล พยอม ตอประโคน และมานพ ทองไทย
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Abstract

The purpose of this study was to study the factors that affect the success of the communities in Yala province. The sample group has been selected from 11 group in the province of Yala by purposive sampling, starting from a three-star level in with a total of 100 people.

The results showed that the majority of respondents were female, aged between 41 -50 years old. They were married or living together with secondary or the same level education with monthly income of more 6,000 baht and have experience in operations between 6-10 years.

The finding showed that the overall respondents agreed on the factors that influence at the highest level success of community enterprises in Yala province found that the overall sample agreed at the highest level. It was found that majority agreed on the need for a leader, following by production and management and to a great extent the participation in the financial and marketing side, respectively.

When taking each items of production were consideration, it was agreed to determine to use the highest level of quality of the raw materials to manufacture the product in the market. They also agree to a large extent, that regularly tracking the needs of customers in the market is needed. it was agreed at the highest level that clear and transparent financial accounting was to be provided along with a Board of Directors, where members participate in the review. The participation and involvement of management was reported at the highest level, such as the formulation of regulations. Rules of the reviewers point out problems and create solutions for the group. The members agree on the highest level that the leader must have the personality readily to assist various problems and agreed that the leader must also have operational skills. This is the ability to overcome restrictions and obstacles using appropriate methods to their advantage to develop the business of the group.

Keywords : Factors, Success, Community Enterprise, Participate

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลา กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลา จำนวน 11 กลุ่ม ที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผลการคัดสรร ระดับ 3 ดาวขึ้นไป วิธีการสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 100 ราย

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยะลา พบว่า โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเห็นด้วยในระดับมากที่สุดคือ ด้านผู้นำ รองลงมา ด้านการผลิต และเห็นด้วยในระดับมาก คือ ด้านการจัดการ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการเงิน และด้านการตลาด ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ด้านการผลิต พบว่า เห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ การกำหนดคุณภาพของวัตถุดิบที่จะนำมาผลิตสินค้า ด้านการตลาด พบว่า เห็นด้วยในระดับมาก คือ การติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าและตลาดอย่างสม่ำเสมอ ด้านการเงิน พบว่า เห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ การทำบัญชีการเงินที่ชัดเจนและโปร่งใส ด้านการจัดการ พบว่า เห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการ และสมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า เห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ การมี

ส่วนร่วมด้านการจัดการ เช่น การกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับของกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นชี้ประเด็นปัญหาและการแก้ปัญหาของกลุ่ม และด้านผู้นำเกี่ยวกับบุคลิกภาพ พบว่า เห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ มีความพร้อมในการช่วยเหลือสมาชิกที่เผชิญกับปัญหาต่างๆ สำหรับด้านผู้นำ เกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติงาน พบว่า เห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ ความสามารถในการนำข้อดี ข้อจำกัด โอกาส อุปสรรค และวิธีการที่เหมาะสมมาใช้ เพื่อพัฒนากิจการของกลุ่ม

คำสำคัญ : ปัจจัย ความสำเร็จ วิสาหกิจชุมชน การมีส่วนร่วม

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โครงสร้างการผลิตของประเทศและพัฒนาเศรษฐกิจยุคใหม่ (New Economy) มีการปรับโครงสร้างไปสู่ระดับสูงขึ้น คือ ระบบเศรษฐกิจที่เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างนวัตกรรม (Efficiency-driven and Innovation-driven Economy) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ด้วยการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำในรูปแบบที่หลากหลายและจัดกิจกรรมต่อเนื่องตามความพร้อมของชุมชน มีกระบวนการจัดการองค์ความรู้และระบบการเรียนรู้ของชุมชนอย่างเป็นขั้นตอน มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชน นำไปสู่การพึ่งตนเอง รวมทั้งการสร้างความรู้ภูมิคุ้มกันให้ชุมชนพร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญในการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสันติและเกื้อกูล (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10, 2552)

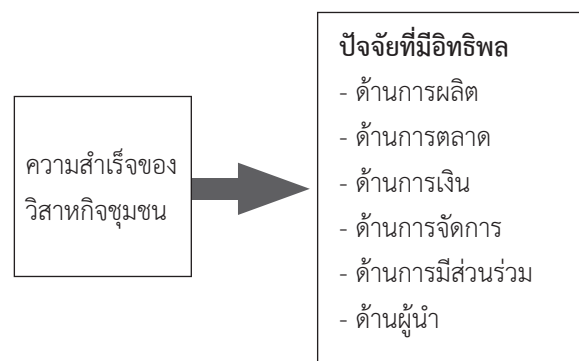
วิสาหกิจชุมชน เกิดขึ้นจากการนำเอาแนวทางเศรษฐกิจชุมชนหรือแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ สถานประกอบการที่ชุมชนเป็นเจ้าของนั้นกลับมีแนวคิดที่เน้นการพึ่งพาอาศัยกันมากกว่าการแสวงหากำไร ดังนั้น จึงใช้คำว่า “วิสาหกิจชุมชน” (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการวิสาหกิจชุมชน, 2548) วิสาหกิจชุมชนเป็นกิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือการอื่นๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน วิสาหกิจชุมชน เป็นการประกอบการซึ่งรวมถึงกระบวนการคิด การจัดการผลผลิตและทรัพยากร โดยนำวัตถุดิบ ทรัพยากร ภูมิปัญญาของชุมชนมาสร้างสรรค์ผลผลิต เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเรียนรู้ของชุมชน (กันยารัตน์ เฟิงพอวู้, 2555) การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ การวางแผน โดยการประชุม 1-3 ครั้ง/เดือน การจัดองค์กร คือ มีโครงสร้างแบบแนวดิ่ง มีการจัดคนเข้าทำงาน ตามหน้าที่ที่เหมาะสม การอำนวยความสะดวก มีการสั่งงาน การควบคุม มีการจัดทำบัญชีเบิก-จ่ายวัตถุดิบ บัญชีรับ-จ่ายเงินสด สมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร และความพอประมาณ วางแผนตามลูกค้าสั่ง (ณัฐนันท์ หลักคำ, 2555)

จะเห็นได้ว่า วิสาหกิจชุมชนเป็นการดำเนินการที่รวมตัวโดยชุมชน โดยใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่มีมาตั้งแต่โบราณ ลักษณะปัจจัย ได้แก่ ด้านการผลิต การคิดค้นรูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความแปลกใหม่ ด้านการตลาด มีการวางแผนตลาดเป็นมาตรฐาน ด้านการเงิน เป็นการระดมทุนจากสมาชิกเอง ด้านการจัดการ กำหนดเป้าหมาย การจัดโครงสร้าง การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจน มีความชัดเจนและโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม อาศัยความร่วมมือ ร่วมคิด ร่วมกันตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบของสมาชิกในกลุ่มจะส่งผลให้กลุ่มมีความเจริญก้าวหน้า ด้านผู้นำ เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล การแข่งขันทางการค้าในอนาคต เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และลดภาระค่าใช้จ่ายให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น คณะวิจัยจึงได้จัดทำโครงการวิจัย ปัจจัยแห่งความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยะลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลา ที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2555 จำนวน 121 กลุ่ม (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองยะลา, 2558)

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลา ที่ได้รับการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ปี พ.ศ. 2555 เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผลการคัดสรรระดับ 3 ดาวขึ้นไป จำนวน 11 กลุ่ม วิธีการสำรวจข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 100 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มวิสาหกิจ

กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	ผลการคัดสรร (ระดับดาว)	จำนวน (คน)
1. กลุ่มเยาวชนบาติกแฮนด์เพนต์ (กลุ่มเก็บบาติก)	5	10
2. กลุ่มปักผ้าคลุมหมม ชุมชนมุสลิม สัมพันธ์	5	10
3. กลุ่มน้ำพริกอินทிரอาหารทะเลแปรรูป	5	10
4. กลุ่มอาดื้อนันบาติก	5	10
5. กลุ่มเกษตรยั่งยืน	4	10
6. กลุ่มส่งเสริมอาชีพชุมชนตลาดเกษตร	4	10
7. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านท่าสาป	4	10
8. Yala Bird Cage City	3	7
9. กลุ่มเครื่องประดับคริสตอล	3	7
10. กลุ่มหอยประดิษฐ์และของที่ระลึก	3	7
11. กลุ่มศรีปุตรี	3	9
รวม		100

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ ปัจจัยด้านการผลิต การตลาด การเงิน การจัดการ การมีส่วนร่วม และด้านผู้นำ 5 ลำดับ (rating scale) คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1) (ประเวศน์ มหารัตน์สกุล, 2557) มีข้อคำถาม จำนวน 44 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน เป็นแบบปลายเปิด (Open end) จำนวน 1 ข้อ

สำหรับการแปลความหมายของตอนที่ 2 ใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

4.20 - 5.00 มีการดำเนินงาน/ปฏิบัติระดับมากที่สุด

3.40 - 4.19 มีการดำเนินงาน/ปฏิบัติระดับมาก

2.60 - 3.39 มีการดำเนินงาน/ปฏิบัติระดับปานกลาง

1.80 - 2.59 มีการดำเนินงาน/ปฏิบัติระดับน้อย

1.00 - 1.79 มีการดำเนินงาน/ปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่างๆ จากบทความ ตำรา เอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในสร้างแบบสอบถาม และกำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการพิจารณาให้คะแนนและเสนอแนะเพิ่มเติมตามเกณฑ์ นำผลที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC) (สุนิสา จุยม่วงศรี, 2556) ระหว่างผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ผลจากการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา พบว่า แบบสอบถามมีค่ามากกว่า 0.666

4. พิมพ์แบบสอบถามฉบับทดลองแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 30 คน

5. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีของแอลฟา ครอนบัทซ์ (Cronbach's Alpha) โดยใช้สูตร (สุนิสา จุยม่วงศรี, 2556) ผลปรากฏว่าให้ค่าความเชื่อมั่น 0.889 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นในระดับสูงมาก สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6. นำแบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้ว ไปใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลคณะวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ติดต่อกับประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
2. คณะวิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม
3. ตรวจสอบความถูกต้องของการตอบแบบสอบถามเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลจากการใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา ในประเด็นปัจจัยด้านการผลิต การตลาด การเงิน การจัดการ การมีส่วนร่วม และด้านผู้นำ ข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อคำถามที่ได้รับ และนำข้อมูลจากแบบสอบถาม จัดหมวดหมู่และวิเคราะห์หาค่าสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ (Percentage) (สุภมาส อังศุโชติ, 2556)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (สันติ บุญภิรมย์, 2557)

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากกลุ่มและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ในจังหวัดยะลาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน และได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และประสบการณ์ของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดยะลา ตามลำดับ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00 ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 73.00 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/เทียบเท่า จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 6,000 บาทขึ้นไปจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการดำเนินงานอยู่ระหว่าง 6- 10 ปี จำนวน 40 คน

คิดเป็นร้อยละ 40.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดยะลา โดยภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ลำดับแรก คือ ด้านผู้นำ ในข้อบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 4.47$) และทักษะการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.32$) ตามมาด้วยด้านการผลิต ($\bar{x} = 4.24$) สำหรับด้านอื่นๆ เห็นด้วยในระดับมาก คือ ด้านการจัดการ ($\bar{x} = 4.16$) ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.15$) ด้านการเงิน ($\bar{x} = 4.12$) และด้านการตลาด ($\bar{x} = 3.92$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแต่ละปัจจัยพบว่า ปัจจัยด้านการผลิตอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกำหนดคุณภาพของวัตถุดิบที่จะนำมาผลิตสินค้า อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.47$)

ปัจจัยด้านการตลาด โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 3.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การติดตามข้อมูลความต้องการของลูกค้าและตลาด อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 4.19$)

ปัจจัยด้านการเงิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การทำบัญชีการเงินที่ชัดเจนและโปร่งใส อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.35$)

ปัจจัยด้านการจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเปิดโอกาสให้คณะกรรมการและสมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.39$) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{x} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมด้านการจัดการ เช่น การกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับของกลุ่ม การแสดงความคิดเห็นชี้ประเด็นปัญหาและการแก้ปัญหาของกลุ่ม อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29$)

ปัจจัยด้านผู้นำ เกี่ยวกับบุคลิกภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความพร้อมในการช่วยเหลือสมาชิกที่เผชิญกับปัญหาต่างๆ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$) สำหรับปัจจัยด้านผู้นำ เกี่ยวกับทักษะการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความสามารถในการนำข้อจำกัด โอกาส อุปสรรค และวิธีการที่เหมาะสมมาใช้เพื่อพัฒนากิจการของกลุ่ม อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.40$)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยะลา โดยภาพรวม

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ	\bar{x}	S.D	แปลความ
ด้านการผลิต	4.24	0.58	เห็นด้วยมากที่สุด
ด้านการตลาด	3.92	0.77	เห็นด้วยมาก
ด้านการเงิน	4.12	0.72	เห็นด้วยมาก
ด้านการจัดการ	4.16	0.55	เห็นด้วยมาก
ด้านการมีส่วนร่วม	4.15	0.65	เห็นด้วยมาก
ด้านผู้นำ บุคลิกภาพ	4.47	0.49	เห็นด้วยมากที่สุด
ทักษะการปฏิบัติงาน	4.32	0.47	
รวม	4.20	0.54	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลาโดยภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.20$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการวิจัยพบว่าเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ลำดับแรก คือ ด้านผู้นำ ในข้อบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 4.47$) และทักษะการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.32$) ตามมาด้วยด้านการผลิต ($\bar{x} = 4.24$) สำหรับด้านอื่นๆ เห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ ด้านการจัดการ ($\bar{x} = 4.16$) ด้านการมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.15$) ด้านการเงิน ($\bar{x} = 4.12$) และด้านการตลาด ($\bar{x} = 3.92$) ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า ด้านผู้นำ (บุคลิกภาพ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดกว่าทุกด้าน ดังรายละเอียด ในตารางที่ 3, 4, 5 ตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดยะลา ด้านผู้นำ (บุคลิกภาพ)

ด้านผู้นำ (บุคลิกภาพ)	\bar{x}	S.D	แปลความ
1. มีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี มีความกระตือรือร้น สนใจในหน้าที่	4.38	0.64	เห็นด้วยมากที่สุด
2. รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก	4.49	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด
3. มีบุคลิกภาพที่อบอุ่น และสุภาพเรียบร้อย สุขุมรอบคอบ คุมอารมณ์ได้ดี	4.50	0.56	เห็นด้วยมากที่สุด
4. เอาใจใส่สมาชิกอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอเท่าเทียมกัน	4.47	0.59	เห็นด้วยมากที่สุด
5. มีความพร้อมในการช่วยเหลือสมาชิกที่เผชิญกับปัญหาต่างๆ	4.51	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด
รวม	4.47	0.49	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลา ด้านผู้นำ (บุคลิกภาพ) โดยรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผลการวิจัย พบว่าเห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ มีความพร้อมในการช่วยเหลือสมาชิกที่เผชิญกับปัญหาต่างๆ ($\bar{x} = 4.51$) มีบุคลิกภาพที่อบอุ่นและสุภาพเรียบร้อย สุขุมรอบคอบ คุมอารมณ์ได้ดี ($\bar{x} = 4.50$) รับฟังความคิดเห็นของสมาชิก ($\bar{x} = 4.49$) เอาใจใส่สมาชิกอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอเท่าเทียมกัน ($\bar{x} = 4.47$) และมีความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีมีความกระตือรือร้น สนใจในหน้าที่ ($\bar{x} = 4.38$) ตามลำดับ อีกด้านผู้นำ (ทักษะการปฏิบัติงาน) ค่าเฉลี่ยรองลงมา ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดยะลา ด้านผู้นำ (ทักษะการปฏิบัติงาน)

ด้านผู้นำทักษะการปฏิบัติงาน	\bar{x}	S.D	แปลความ
1. ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างรอบคอบ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	4.34	0.57	เห็นด้วยมากที่สุด
2. ความสามารถในการมองการณ์ไกล	4.21	0.67	เห็นด้วยมากที่สุด
3. ความสามารถในการบริหารจัดการ ความสามารถในการกระตุ้นให้สมาชิกเกิดการยอมรับเป้าหมายของกลุ่ม และความสามารถในการติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.35	0.62	เห็นด้วยมากที่สุด
4. ความสามารถในการสร้างขวัญกำลังใจแก่สมาชิกและความสามารถในการแก้ปัญหาในการทำงานหรือขัดแย้งภายในกลุ่ม	4.30	.056	เห็นด้วยมากที่สุด
5. ความสามารถในการนำข้อดี ข้อจำกัด โอกาส อุปสรรค และวิธีการที่เหมาะสมมาใช้เพื่อพัฒนากิจการของกลุ่ม	4.40	0.58	เห็นด้วยมากที่สุด
รวม	4.32	0.47	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลา ด้านผู้นำ (ทักษะการปฏิบัติงาน) พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผลการวิจัย พบว่า เห็นด้วยในระดับมากที่สุด คือ ความสามารถในการนำข้อดี ข้อจำกัด โอกาส อุปสรรค และวิธีการที่เหมาะสมมาใช้เพื่อพัฒนากิจการของกลุ่ม ($\bar{x} = 4.40$) ความสามารถในการบริหารจัดการ ความสามารถในการกระตุ้นให้สมาชิกเกิดการยอมรับเป้าหมายของกลุ่ม และ

ความสามารถในการติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 4.35$) ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างรอบคอบ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.34$) ความสามารถในการสร้างขวัญกำลังใจแก่สมาชิกและความสามารถในการแก้ปัญหาในการทำงานหรือขัดแย้งภายในกลุ่ม ($\bar{x} = 4.30$) และความสามารถในการมองการณ์ไกล ($\bar{x} = 4.21$) ตามลำดับ อีกทั้งค่าเฉลี่ย ที่รองลงมาที่น่าสนใจ คือด้านการผลิต ซึ่งมีมากกว่าการจัดการ การมีส่วนร่วม การเงิน และด้านตลาด ตามลำดับ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดยะลา ด้านการผลิต

ด้านการผลิต	\bar{x}	S.D	แปลความ
1. การวางแผนการผลิตสินค้าและการกำหนดขั้นตอนการผลิต	4.40	.056	เห็นด้วยมากที่สุด
2. การเตรียมและจัดหาวัตถุดิบที่มีความเพียงพอ ทันต่อความต้องการ	4.43	.065	เห็นด้วยมากที่สุด
3. การสร้างผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ทั้งรูปแบบสีสันทันและลวดลาย	4.39	0.61	เห็นด้วยมากที่สุด
4. การกำหนดคุณภาพของวัตถุดิบที่จะนำมาผลิตสินค้า	4.47	0.59	เห็นด้วยมากที่สุด
5. การตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ก่อนออกจำหน่าย	4.26	0.74	เห็นด้วยมากที่สุด
6. การคิดค้น ปรับปรุง วิธีการใหม่ๆ ในการผลิตสินค้า	4.14	0.84	เห็นด้วยมาก
7. การออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง	3.95	1.00	เห็นด้วยมาก
8. การพัฒนากระบวนการผลิตสินค้า	3.95	1.11	เห็นด้วยมาก
รวม	4.24	.058	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลาด้านการผลิตโดยรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผลการวิจัยพบว่า เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ลำดับแรก คือ การกำหนดคุณภาพของวัตถุดิบที่จะนำมาผลิตสินค้า ($\bar{x} = 4.47$) ตามมาด้วยการเตรียมและจัดหาวัตถุดิบมีความเพียงพอ ทันท่วงทีความต้องการ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.43$) การวางแผนการผลิตสินค้าและการกำหนดขั้นตอนการผลิต ($\bar{x} = 4.40$) การสร้างผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายทั้งรูปแบบสีสันทันและลวดลาย ($\bar{x} = 4.39$) และการตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ก่อนออกจำหน่าย ($\bar{x} = 4.26$) ตามลำดับ สำหรับข้ออื่นๆ เห็นด้วยในระดับมาก คือ การคิดค้น ปรับปรุง วิธีการใหม่ๆ ในการผลิตสินค้า ($\bar{x} = 4.14$) การออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง และการพัฒนากระบวนการผลิตสินค้ามีระดับความคิดเห็นเท่ากัน ($\bar{x} = 3.95$)

ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน

1. แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ควรเน้นด้านการตลาด โดยเฉพาะตลาดท้องถิ่น ด้วยการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือสินค้าให้มีความหลากหลาย มีคุณภาพได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ และควรมีการถ่ายทอดความรู้ ส่งเสริม ปลูกฝังความคิดให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจกระบวนการพัฒนาทางบริหารธุรกิจ เช่น การบริหารจัดการด้านการตลาด การเงินการบัญชี เทคนิคการบริหารที่ดี ทักษะการผลิต และหลักการจัดสรรผลประโยชน์ร่วมกัน

2. แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน หน่วยงานภาครัฐทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศต้องให้การสนับสนุน ได้แก่ การส่งเสริมด้านการตลาดอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ให้โอกาสทุกกลุ่มอย่างยุติธรรม สนับสนุนงบประมาณสนับสนุนด้านวิชาการ และสร้างองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

3. แนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วม การพึ่งพาตนเอง และวิถีคิดบวก แนวคิดในการทำงานให้มีความสุข มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้าร่วมอบรมกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนการไปศึกษาดูงาน

อภิปรายผล

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดยะลา ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการผลิต การตลาด การเงิน การจัดการ การมีส่วนร่วมโดยเฉพาะปัจจัยด้านการผลิต อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ นิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ (2552) ที่ได้

กล่าวถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนหรือธุรกิจชุมชน ด้านการผลิต ความพร้อมด้านทรัพยากรที่เป็นวัตถุดิบ ภูมิปัญญา ความรู้ ความสามารถที่จะแปรปัจจัยการผลิต

ดังตารางที่ 2 ส่วนปัจจัยด้านผู้นำโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับรัชณี รูปหล่อ คุชฎี พรหมทัต และวัลภา ว่องวิธกุล (2552) ที่กล่าวว่า จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาสู่ความยั่งยืนและเจริญเติบโตของวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชนที่มีโอกาสขยายตัวเชิงธุรกิจได้จะมีลักษณะที่สำคัญ คือ ผู้นำมีความเข้มแข็ง เสียสละ และเป็นที่ยอมรับของสมาชิก อีกทั้งยังสอดคล้องกับรัชดาวัลย์ แอ้วส่วนจันทร์ (2558) ซึ่งการศึกษาคุณลักษณะของผู้นำมีคุณลักษณะเป็นบุคคลได้รับการยอมรับและยกย่องจากคนอื่น เช่นเดียวกับผู้นำของวิสาหกิจชุมชนจังหวัดที่มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ สมาชิกภายในกลุ่มมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการประชุมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ มีการประสานงานระหว่างสมาชิกในกลุ่ม และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนในท้องถิ่น มีรายได้จากการดำเนินงาน และมีการจัดสรรผลประโยชน์ร่วมกันอย่างโปร่งใส และได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดยะลา คณะวิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์

1. หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริม สนับสนุน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านผู้นำ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการดำเนินงานให้ประสบความสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ

2. หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริม สนับสนุน ด้านการผลิตของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการพัฒนาคุณภาพของวัตถุดิบที่จะนำมาผลิตสินค้า ตลอดจนส่งเสริมการผลิตแบบครบวงจร เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ไม่ประสบความสำเร็จ

2. ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสู่ความยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เอกสารอ้างอิง

กันยรัตน์ เฟื่องพอรู. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในเขตมินบุรีและเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร), มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ณัฐนันท์ หลักดำ. (2555). การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนภายใต้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ผลิตสิ่งทอผ้าลายเกร็ดเต่าในจังหวัดกาฬสินธุ์. (รายงานการวิจัย). ภาหสัมพันธ์ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตกาฬสินธุ์. นีภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจชุมชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2557). หลักการและวิธีการเขียนงานวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน.

รัชณี รูปหล่อ และคณะ. (2552). แนวทางการพัฒนาสู่ความยั่งยืนและเจริญเติบโตของวิสาหกิจชุมชน. คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ, (รายงานวิจัย). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา.

รัชดาวัลย์ แอ้วสวนจันทร์. (2558). แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ. สืบค้นเมื่อ 29 มิถุนายน 2558. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/278523>.

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2548). พระราชบัญญัติวิสาหกิจชุมชน. กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริมการเกษตร. สืบค้นเมื่อ 14 กุมภาพันธ์. 2559, จาก <http://www.sceb.doe.go.th/Ssceb2.htm>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2552). การชี้แจงแนวทางระดมความคิดเห็นกลุ่มย่อย. จากพลังความคิดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์. มปท.

สุนิสา จุยม่วงศรี และคณะ. (2556). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : เจริญดีมีนคองการพิมพ์.

สุภมาส อังสุโชติ และคณะ. (2556). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ.

สันติ บุญภิรมย์. (2557). การวิจัยทางการศึกษาและการวิจัยทางการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทริปปี้ล เอ็ดดูเคชั่น. เจริญดีมีนคองการพิมพ์.